

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
недільях і святах.

БУКОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Православна консисторія а Русини.

Коли перед двома роками зі смертю сумної для Русинів пам'яті митрополита Мораря осиротів архиерейський престіл в Чернівцях, домагалися буковинські православні Русини, щоби его заміщено мужем, котрий би був справедливим і щирим архипастирем для всего православного населення Буковини без ріжниць національної, щоби дбав про духовні, релігійно-моральні потреби цілої своєї пастви, а не був, як его попередник, волоским політиком, румунізатором і ворогом Русинів. Розглянувшись між усею висшою ерархією православною, признали Русини бл. п. архимандрита Іларія Филиповича одиноким мужем, що давав повну за поруку, що православна консисторія без ущербленя прав Волохів не буде як бувало мацохою для Русинів. Волохи знов ставили свого кандидата, і то також не тогочасного управителя архидієцезії. Міродайнї-ж сфери видвинули на престіл теперішнього архієпископа і митрополита Впреосв. Чуперковича, завіряючи, що він буде справедливим архипастирем для всіх православних на Буковині. Хоч однорічне завідуване архієпархією тодішнім архимандритом Чуперковичем було у всім незмінним продовженем системи, яка запанувала в консисторії черновецькій за митрополита Мораря, потішали міродайнї сфери Русинів, а й сам завідатель звиняв ся тим, що годі ему на становищу тимчасового управителя дієцезії, направити лихо, але що оно наступить певно, скоро стане митрополитом. Ну, і став ним в маю м. р., запевняючи не раз і не два при ріж-

них нагодах публично, що „митрополит Аркадій буде справедливим і щирим вітцем для всіх православних без огляду на народність.“ Хороші слова нового владики наповнили зболілу грудь православної Русини буковинської надією, що й она найшла щирого вітця-покровителя духовного. Ще більша вітха запанувала між буковинськими Русинами, коли Преосвящений відвідав особисто руску бурсу й наділив її значною сумою на запомогу православних питомців. Так само урадовала всіх православних Русинів вість, що митрополит Аркадій предложив на архипрезвитера катедральної церкви архимандрита Филиповича, що й став ним, хоч на жаль не на довго...

Але єї два діла остали доси одинокими вірадными фактами за весь дотеперішній час архипастирства нового митрополита, а вся проча діяльність православної консисторії не тільки затьмила їх але й дала незбиті докази, що в управі православної церкви на Буковині завжди ще панує, ба навіть все більше змагає ся система зовсім неприхильна Русинам. Переслідуване священиків - Русинів, котрих хоч одробину уважає або і з иньших причин напятьнує який з консисторських заупників „народовцем“, треває й далі, ба змоглось до того степеня, що консисторія не признає їм помимо свідощтв теологічних комісій іспитових навіть здібности до уділюваня науки релігії в середних, ба й у народних школах.

Пригадуємо тільки поступоване консисторії при нагоді обсадження катехитурі при черновецьких школах народних, щоби не допустити на се місце Русина, хоч велика більшість православних учеників в тих школах руска. Через махінації конси-

сторії займає се місце провізорично со-трудник рускої парохії в Вилавчу, що калічить на посьміховиско дітий руску мову.

Що консисторія поведусь при тім не церковними, а політичними взглядами, на се доказ і справа суплентури професора прав. релігії при черновецькій гімназії, котру консисторія повела так, що руску науку релігії уділяє Волох по нім е ц к и !

Не ліпше поступає консисторія й при заміщеню парохій. Священики Русини, що не вступили в ряди народних перевертнів, мліють по голодівках, помимо найточнішого сповнюваня своїх священичких обовязків, коли політичні агітатори, котрих поведене в неоднім взгляді не бездоганне, дістають ситі парохії й відзнаки. Не наводимо поки що імен і фактів а то в інтересі пошанованя стану священичого; они й без близших означень відомі загально.

Та не тільки парохії, але й на найвисшій чині церковній форитує консисторія, а як загально говорять, і сам митрополит, якраз найзавзятіших ворогів всего, що руске. Коли не можливо обійти зовсім Русинів, то вибираєсь зпомежи них таких, що „гірш ляха матір роспинають“, ба навіть прославили ся чинами каригідними.

От так має ся річ з опорожненими місцями совітників консисторських, катедри практичної теології і и.

Не устало також доси висязане священиків що не мають і елементарного знаня рускої мови, в чисто-рускі місцевости, як Чорнавка, Бергоміт над Серетом і др.

Ба навіть на полі релігійно-морального вихованя молодіжи шкільної стоїть спра-

Два товариші.

Оповідане

Романа Висовского.

(Дальше.)

— Кажеш, що любов є чутем чисто самолюбним, нехай і так. Але є она разом і найкрасшою формою самолюбства, сего ачей же не заперечив!

— Се не завжди!

— Я говорю: любов, любов правдива, отже...

— Отже я в неї не вірю, — перебив Ізидор — вона існує лише в нашій уяві, се лиш ідеал, що колись може здійснит ся, але не так ще скоро. Любов, се в більшій часті плід фантазії. Люди практичні, зі слабо розвиненою фантазією, не в силі залюбитись, бо вони глядять на все практично, не бачать ідеалів там, де їх дійсно нема. Логічним наслідком сего є ся обставина, що люди єї не заводять ся так скоро, та не мають причини до огірчення. Ідеального типу взагалі нігде не знайдеш, а тим менше між нашим жіноцтвом...

— Певно, що се фантазія, бачити ідеал

там, де его нема, але не бачу причини, задія якої ти ставиш жіноцтво наше низше.

— Не можна вже низше поставити нашого жіноцтва, як оно себе само ставить, і я его низше не ставлю, але у нас воно зовсім ледаче. Скажи, чи яка небудь справа національна, суспільна, чи яка хоч, що нею інтересували-б ся жінки. Чи мають они хоч крихту якогось почуття національного? Се просто космополітичні, галантирнійні ляльки. Є одно, що їх інтересує, се любов, котрої они зовсім не розуміють, котру вважають лиш забавою. Бо щоб красу відчувати, мусить краса лежати в нас самих... се-ж нічо иньшого, як наш світ внутрішній, а его годі евалюувати, заступити позиченем...

— Отже єї способности, єї краси внутрішньої відназуєш жінкам; вибачай, але се парадокс! Чи-ж жінки щось зовсім окремішнього від мужчин, чи у них зовсім иньша природа? Хоч острій оруд нашого жіноцтва має в часті оправдане, то все-ж таки не можу згодити ся на те, щоб такий ідеал приввадати до всего жіноцтва.

— Але-ж бо я не живу тут ніякого шаблону, лише констатую факт і се тільки про наше жіноцтво, в Галичині, в півних краях річ має ся по часті інакше.

— Суть і в нас виїмки!

— Зовсім природно, що суть виїмки, але

треба би мікроскопа, щоб їх виглядти. Сим мікроскопом повинен бути безсторонний оруд, а ніколи чувство — оно ніколи не є критичне. Неодн молодик у мріях своїх вигворює ідеальну жінку, наділяє єї всілякими прикметами душі й тіла, відповідно до его освіти і поглядів, і носить ся з сим ідеалом неначе біг зна з якими святощами. Случайно запримитить у пізнаної дівчини одну-дві черти, подібні до черт твору его мрій, решту доповнює вже сама фантазія, і він завішує свій ідеал на тім естві, владуваній, що найнов воплочене оправдане своїх мрій. Але замізно нераз приходить до того переконаня, що се не був ідеал, але тільки простий стеляж, на котрім він свій ідеал завівив. Чувство отже, як бачив, із стеляжів робить нераз ідеали, оно бачить все в калейдоскопі. Я знаю, по якій причині ти так витягаєш на верх жіноче питане, до котрого давніше відносив ся досить скептично...

— Ти не знаєш, але можеш догадувати ся, хоч і я не повинен і не хочу перед тобою нічого скривати. Тобі звісно, що я познакомив ся близько з Марією Петерківною і єї краса аж надто замітна, щоб не признати, що на кожного молодого чоловіка може зробити не аби яке вражене... Ти, бачу, велимілаєш ся, але я прошу тебе, як мого найближшого товариша, перенесиєсь бодай на хвилину в мое положене. Не гляди на

ва, як стояла; Русини не діждались і доси єдино з вини консисторії навіть видання малого катехизму для шкіл народних...

На остаток згадати-б ще й про те, що справу за помочи для православних питомців рускої бурси, проволікала консисторія цілий рік, роздумуючи над способами, як би її вбити і нарешті таки рішила відмовити такої за помочи, яку волоска бурса дівоча до, котрої переловлюють задля румунізації дітей руских, побирає вже роками.

Коротко сказавши, ворожа Русинам система панує в консисторії в повній силі й далі; ворожують в ній найлютіші перекинчики-вороги, перед котрими мусить уступати кожний, що має хоч крихіточку почуття справедливості, як се ми бачили недавно з нагоди зміни помічних референтів.

Ціла Буковина говорить голосно про всемогнний вплив старих двох демонів консисторських, котрі, дібравши собі таких самих помічників і вотантів, верховодять в цілій консисторії, де не знаходять ніякого енергійнішого опору, ба навіть одобрене голови, і таким способом повертають все в користь своїх кривників і інших пупілів та румунізації, а на угнетене Русинів, виставляючи, як се видно з вістника розпоряджень консисторських, навіть з по смертних карт бл. п. о. Филиповича, мову руску на посміховиско всего світа.

Вижидаюче становище, яке займають буковинські православні Русини від інсталяції нового митрополита зі взгляду на його приречення, додає, як видно, ворожим елементам в консисторії ще більше відваги, до чим раз гіршого доптаня прав руского населення. Сему годі далше приглядатись спокійно, а конче прав. Русинам стати в обороні своїх тяжко обиджених прав і zagrożеного національного життя, підняти наново борбу супроти ворожої си-

стеми консисторії, що не дбає про церков, а про винародовлене руского народу на Буковині, і в тій цілі спиняє его моральний а тим ще й матеріальний розвій.

Приглядатись сій убійчій роботі безчинно далі, значило-б спомагати її посередно. Се не може, не єміє бути. Освідомлене руского народу постуило, Богу дякувати, вже й на Буковині на стілько, що зможе поборотись о свої права.

Чого Русини домагають ся від консисторії, се виразно і як найвиразніше сказано в ухваленім тогид чотирма вічами пропамятнім письмі, котре вручено митрополитови. На порішене тих жадань чекали Русини терпеливо досить довго. Коли-ж всі лагідніші средства, аби спонукати консисторію до справедливості супроти Русинів, остали безуспішні, пора взятись до успішніших; відвічальність за те спадає єдино на консисторію, котра своїм безцеремонним поступованем приневолює Русинів до того.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 13. вересня 1897.

Стан здоров'я **Є. Ем. кардинала С. Сембратовича** поліпшив ся значно. В суботу зраня о 1/4 10 год. наркотизовано недужого, а о 10-ій год. розпочала ся операція, котра тревала несповна годину. Єї перевів щасливо др. Ридігер в асистенції др-рів Зембіцького, Ілюзінського, Ренцкого, Яєїнського і Гладвиновського, до помочи були ще покликані др-ри Красовський, Козловський, Герман і Ренцль. Коли кардинал пробудив ся зі сну, не хотів вірити, що операція вже скінчена, бо не чув жадного болю. Др. Ридігер заноручив, що недужий в кількох днях верне до здоров'я.

Буковинська кр. рада шкільна відбуде завтра у вівторок, засідане.

Філія „Рускої Школи“ в Кіцмані відбуде в неділю, дня 19-го с. м. головне засідане, на котре запрошує всіх учителів кіцманського повіту.

З судової салі. Перед черновецьким судом присяжних вела ся від четверга до неділі карна розправа против 13 селян за злочин рабунку, крадежи і обманства. В селі Бабині мешкає бувший двірник Василь Губильський з своєю старою жінкою. Їх всі мають за богатих людей, тож найшли ся такі, що лакомі були на їх майно. Під проводом Дмитра Скакуна з Бабина зложила ся шайка, котра вночі з 26-го на 27-го лютого с. р. напала сплячого Губильського і его жінку, звязала їх і покрала гроші готівкою около 253 зр. Розбишаки повтікали, коли Губильському удало ся за помочию незаміченої слуги-дівчинки увільнитись з пут і втічи вікном. При втечі лишили розбишаки своє зняряде до розбивання скринь і свої патики, а тим удало ся віднайти цілу шайку. Всі признали ся до вини, з виїмкою одного Колеснюка. Трибунал поставив присяглим 60 питань. Всіх обжалованих засуджено на тяжку вязницю від 7 до 15 літ.

Polnische Wirthschaft. Ярке світло кладає нове спроневірене Тадея Лещинського в кривківськім товаристві обезначень. Спроневірене сума росте з кожним днем, так що тепер вже пишуть польські газети о 15.000 зр., але заразом припускають, що сконтр каси викрие ще більше. Очевидно старає ся польська преса понизити дефранданта і відмаває ему шляхотства і т. п. штуки мають покрити ту господарку в польськім товаристві. Показує ся навіть, що Лещинський, вибираючи ся в дорогу в світ за очі, ще послідного дня „сналив“ на папери дві хати і забрав за них 1000 зр., відтак позичив около 800 зр. і з таким принасом грошей попрацав ся зі Львовом.

Нема льогіки у редакторів Gazet-и Polsk-oi. Коли ми справедливо виступили і виступаємо против волоско-національної агітації в православній церкві, після засади, що церков не єміє бути орудієм для світських справ, тоді Gazeta Polska — инакше не могло бути — годила ся на таке становище. Не лише Поляки мусять на таке годити ся, але кожний иньший справедливий чоловік. Але коли ми оногди не могли згодити ся на польську агітацію в рим-кат. костелі садагурськім — Gazeta Polska з того дуже дивує ся і закінчує свою замітку так: „Зле мусить стояти з народним почутем Русини“

все з висока, зі становища якогось ментора, се впрочім тобі зовсім не личить. Пам'ятай лиш, що сказав перед хвилиною, с. е. що я перш в сій справі був скептиком, отже не міг стати нечаяно, без причини, оптимістом. — Однак краса не грала тут визначної ролі, Марія має далеко красивіше прикмети душі, котрі кожного зможуть причарувати. Уже на перший погляд різнить ся она від своїх товаришок. Кожний єї крок рішучий, в захованю єї не бачиш тої штучної галантерійности, котрої она взагалі не любить, сміле єї поведене все-ж таки дине жіночою ніжністю та чутливістю. Людина се незвичайно, як на літа, образована, гидить ся пустими конвенансовими фразами, а бесіду все звертає на поважніші теми, живо інтересує ся справами народними, словом, се не пересічна галицька хопта! Влодку! скажи, така красавица не може зробити вражіння?

— Ну, коли оно так, то се справді незвичайна поява, однак гляди, що-б не обманув ся.

— Як звісно тобі, я приймив ся за сю лекцію з причин чисто утилітарних і глядів зразу на свою ученицю, як звичайно глядимо на ті малючки з гарним личком, що не мають нічим більш перед світом похвалити ся, як своїм модним убором. Але зовсім иньший був мій погляд вже після першої лекції. Тим то я зі справдешною приємністю провів у Петерків ще кілька годин після лекції на розговорах з Марнею та єї ріднею. Річ ішла про Шевченка, мене счудувала Марія своїми сьмільними поглядами та знанем нашої літератури і чужих. Тут виявила ся єї вдача, з єї бесіди видно було, що она справді переняла ся глибоко лірикою Тараса, не треба було великого психолога, щоб не запримітив у неї горячої любови до народу,

для котрого жив і страдав великий кобзар. Тут в перше вказала ся мені краса непорочного дівочого серця і я, холодний скептик, в перше склонив перед нею чоло. І ти вже нераз може запримітив, що всяка переміна переконань на більш оптимістичні викликає в нашій душі свого рода віраду. І мені тоді по першій уже лекції по словам поета „так любо, любо стало, неначе в раю.“ Тоді тб вночі ти спав, а я не міг заснути і виїшов з х. я. Ціла природа видалась мені зовсім иньшою, не тою буденною; мені все навкруги видалось таким прегарним, чудовим, я не міг надивити ся на місяць, на зьвізди, і на цілий небозвід... Чим ч опісля ближшим став до Марії, тим більш вневнив ся, що се не звичайна салюновa лялька, і відповідно до того цинив єї більше. І на відворот она стала до мене щирою, отвертою, а відносно між нами виробили ся такі, як між двома товаришами. Тільки мене до неї привязала ще якась иньша сила, котрої я зразу не розумів, а може й не запримітив, доки она вповні не розвинула ся. Імя єї ти сам вгадаєш... Бачиш, я рад би тобі із всего того щиро висповідати ся, а ти на все відповідаєш сьмішками.

— Не сердь ся так... я-ж не такий знов циник, лиш на все гляджу більш критично. Так ти залюбив ся, а якже-ж она? платить тобі рівною міркою?

— Позитивного нічо тобі не можу сказати, але з поступованя Марії догадуєш.

— Та бо, бач, на здогадає не можна ще основувати твердині любови, бо се дуже хитра основа. Тут треба би щось певнішого, бо коли не маєш надії, то треба завчасу покинути всякі мрії, щоб ними даром не морочив голови.

Довго ще вночі балакали так наші моло-

ді „еманципанти“, рішали неодну запутану справу суспільну, доки сон не спонукав їх відложити порішене неодної некучої справи на пізніше.

* * *

Було се в неділю, під вечір: — душний літний день кождому добре дошкулив, тож тепер як пил уже влягав ся, сонце менше пекло, радо кожний покидав міські бруки, та спішив за місто на проходку, для віддиху. Іде собі дорогою двоє молоденьких, ще зовсім майже головних мужчин, они заняті собою, ні на що не звважають, їм байдуже прохожі, неначе-б нічо не запримічали.

— Як се, мамо, грубі люди єї гімназисти, — промовила якась пренишно, після найновішої моди вбрана панночка, звернувшись до родичній, що виїшла з нею також погуляти на свіжому воздузі. Бо й справді їй було досадно, на що-ж она так прибрала ся, та виляла пів фляцини парфуми на свої убори, як не на те тільки, щоб їм люди чудувались та звертали увагу на єї личко?! А ось такі молодики (мабуть у них лихий зір, а ще гірший нюх!) не лиш не запримічають сего, ще минаючи молодую красавицю допчуть по єї хусточці, що їй мабуть ненароком унала. Иньший з вдякою покористувався би нагодою, вклонивсь би чемненно та подав платок... а се простаки! — але наші гімназисти як не запримітили нахощів, що ними так несло від одежі красавиці, так тим менше єї негодована. Минувши єї, прямували далше вперед.

Були се наші знакомі Володимир та Ізидор, они заняті були живою бесідою. Найбільше говорив тепер Володимир; Ізидор ішов ловчки побіч него та уважно слухав бесіди товариша.

нів, коли другим витикають любов до народних справ." Панове редактори *Gazet-yi Polsk-oi* очевидно забули, що вони нічим не рідяться від Волохів і що нема жадної причини, хвалити у них то, що ганили ся справедливо у Волохів.

Коли боронить ся церков перед надуживанем до світських справ, то тим ще зовсім не порушує ся національного почуття. Тут чогось помотали ся думки у панських редакторів і тому вони хочуть покрити нетактовність садагурського ксьондза безпідставними закидами против Русинів. Де люїка, панове?!

† **Архимандрит-мітрофор Іларіон Филіпович.** Серед великого натовпу людей відбув ся в четвер о 2-ій год. пополудни в Сучавиці похорон тлінних останків архимандрита-мітрофора Іларіона Филіповича. Покійний був через довгі літа ігуменом в тім монастири й що йно недавно став архипресвітером катедральної церкви в Чернівцях, однак на жаль не довело ся Русинам бачити его на тім становищу, котре через предвгий час було в руках волоских. Повернувши недавно з Карльсбаду, здавало ся, що подужав, та нечаяно заскочила его смерть. Торжественне посьвячене тлінних останків перевів архимандрит Калінеску при численній участі світських і монастирських священників. В заступстві президента, котрий саме тоді переводив інспекцію кімпольонського староства, явив ся з Чернівців староста Раттенбург, заступник прав. консисторії, університету, виділу краевого і радовецького староства, та незвичайно багато народу. Перед домовиною несли символи церковної влади покійника, его мітру, хрест нагрудний, патерицю і ордер Франц Йосифа, котрого комтуром покійний був. Над гробом промавляв о. ексарх Прокопович по волоски (! — *Red.*), до родни покійного промовив кілька слів по руски, а присутним подякував за участь в похороні по німецки. Потім ще попрощав покійного іменем радовецького староства, секретар Патак. Загальне співчуте для родни покійного се найліпший знак, якими симпатіями тішив ся покійний в цілім краю. Вічна ему пам'ять!

Неумістний збиток. *Gazetta dell' Emilia* в Болонії рознесла вість, мов то славнозвісний музик Маскані, проживаючий тепер в Пераро, де є директором консерваторії, хотів собі відобразити жите. Маскані, прочитавши сю вість, не лише счудовав сл, що мав до себе стріляти три рази з револьвера, але і розіслав до всіх денників італійських запереченя, кажучи, що ему

— Відколи пізнав я Марию — перебив Ізидор — мушу тобі признати, що зовсім інакше гляджу на неї, я не дуже радо признаю виїмки, але все-ж такі Марию вважаю виїмкою між нашим жіноцтвом, а що ти придбав собі серце такої дівчини, мушу тобі погратулювати... Але розкажи мені подрібно, як ви порозуміли ся, і відносили свої упорядкування, бо о скільки мені здаєть ся, се не так легко.

— Хотай Марія — почав Володимир — сразу вже зробила на мені не аби яке вражінє, все-ж такі відносини мої до неї мусіли з початку бути вже задля недовгого знакомства почасті холодні; аж згодом стали они зовсім не такими. Не могла сего не запитати бистра та інтуїційним змислом щедро обдарована дівчина. Але й она до мене не остала байдужною. Она звертала часто бесіду на тему любовну, вишитувала мене про погляди на сю або ту справу, легенько доторкне ся бувало і наших відносин, хоче про них говорити, хоче їх вияснити; я бажаю, як молодеча груди хвилює, чорні оченята набирають більшого блиску, по личку розливає ся чар молодости. І я тоді бажав би єї відосини прояснити, мені кров уларє до лица, підступає до горла, і я не в силі промовити... Ні, я зміг би висказати тільки одно слово „люблю“, але се у мене таке пове, ніколи передше не звістє слово, що я его не смію вимовити... може-б єї ним з'обидив. Тоді-ж она звичайно, немов налякавшись свого чутства, звертала бесіду на иньшу тему. І так повтарялось частійше; нераз мав я нагоду оглядати се прекрасне личко, в котрому відбивалась вся чистота душі невпної дівчини.

(Дальше буде).

ще не звірило ся жите. За причину до самого убиства подано, що Маскані знеохотив ся невдачею послідної своєї опери та що не доставало ему гроша до гулячого жита. Редакція згаданої „*Gazetti*“ оправдує ся тим, що хтось в сей спосіб зробив Масканіому і їй самій збитка.

Віденські репортери нагадали собі знов залізничне нещастє коло Коломиї і написали в *Wiener allg. Ztg.* ніби то сенсацийну вість, що нещастє можна було оминуть, як би не начальник секції інженер Ландес не був нагнав двох селян, котрі прийшли остерігати уряд залізничий перед евентуальним нещастєм. Наша газета подала сю вість ще в липні на підставі відомостей від залізничних урядників. Трошки пізно нагадали собі віденські репортери цілу справу. Але найцікавіше те, що ту мовляв сенсацийну вість передруковують тепер черновецькі німецькі газети з найбільшим спокоєм і без всяких заміток, немов би то було справді щось нового.

Жидівська мораль. У Відні переведено сими днями цікавий процес. Галицького жидя Еміля Левентала, сына рабіна, обжалувала віденська прокуратура, що допустив ся злочину обманьства на шкоду англійського тов. обезпечень *Star*. Брат обжалованого, капітан артилерії Юрій Левенталь, котрий служив у Львові, а опісля в Станіславові, заобезпечив ся в *Star* і *Gresham* на високі суми (по 120.000 зр.) на випадок своєї смерти природної, в поединку або навіть через самоубійство. Капітан вів авантурниче жите і був матеріально так само зруйнований, як его брат, обжалований Еміль. Коли капітанови не вдало ся оженити ся з богачкою, він загадав застріляти ся. З того скористав обжалований. Капітан асекурував ся, записав того самого дня нотаріальним актом заобезпечені суми своєму братови Емільови і небавом потім застрілів ся. Коли обжалований виступив з своїми претенсіями до товариства обезпечень, оно віддало цілу справу судови, а сей засудив Еміля Левентала на два роки тяжкої вазниці і уневажнив згаданий нотаріальний акт. Суд набрав переконаня, що оба брати умовили цілу справу докладно і що обжалований постановив визискати намірене самоубійство свого брата на свою користь. Чисто жидівська мораль!

Конятинський дяк, п. Теодозий М. Скраба, цинить свій дяківський стан више, як стан учителів, і приписує собі більше розуму, як всім краєвим радам піпльним. Очевидно, хто так себе високо цинить, тому зовсім легко написати таку нісенітницю, як п. Скраба написав в числі 34-ім „*Бук. Відомостей*“. Згадав п. Скраба давні часи, коли дяки вчили дітий на псалтирі; затужив за тими часами, сказав, що теперішні школи нічого не варті і закінчив свою писанину такими страшними словами: „Ні, — каже, не лиш недоброю, але навіть шкідливою є нинішня народна школа для руского народа і дятого ми повинні старати ся учити своїх дітий самі, послати їх на науку, як в давні часи, не до „німецьких“ шкіл, лише до церковних лівців, коли не зможемо вибороти собі лучшої школи. Теперішня школа то правдива заграда для нашого народа, до котрої довіри наш нарід не має і ніколи не буде мати. Дятого поступаймо так як жиди. Учім свої діти самі а не видаваймо їх на заклад. Впрочім я маю надїю, що всемогутній Бог і Господь нашої сьв. Русї збавить ще і нас вірних его дітий, а поки-що спасаймо самі наші діти і не забуваймо, що цар неалмонівець всім людям заповідав: „Мужайте ся і да крїпите ся серце ваше, всі уповаючі на Господа!“

Таке написав п. дяк Скраба. О пане Скрабо, можна нашкодрати ще більші нісенітничі на учителів і школи, але пророк Ісаїя остерігає вас словами: „Горе тим, що видають несправедливі засуди, і тим, що пишуть несправедливі рішєня, щоби відкленити бідного від суду і щоби забрати право у бідного мого народу!“ А на потїху народови, що его хотять ушасливити ще й дяківськими хайдерами, скажім ему иньші слова пророка Ісаїя: „Множество всіх народів, воюючи против Арїїла, всі, що йдуть в похід против него і против его крїпостей і пригнетаючі его, будуть як сон, як нічна мара.“ Нехай собі пишуть, як доси, всілякі небиліці, а Прута на-

зад в гори не завернуть: він буде плисти так як ему природа каже і нарід буде розвивати ся не по дяківським замислам, а так як всі народи розвивають ся, що не вертають ся до шкїл з 18-го столїтя.

Огонь. В пятницю, дня 10-го с. м., вибух около 3-ої год. пополудни в Заставні у Сїмона Авефрессера огонь, котрий в дуже короткїм часі знищив майно слїдуючих родин: Хайма Арона Стендорфа, Енцеля Штерншуса, Сїмона Авефрессера, Івана Поповича, Николая Колієника і сирїт по Андрїєви Поповичови. Щастє велике, що в сїм дни було сьвято урочиште, де всі люди дома були, що се в день діяло ся і що близько вода була, бо як би то в ночи стало ся було, то всі дома, що стоять в напрямі на північ аж до кінця села при досить сильнім вітрі були би згоріли. Люди зараз позбігали ся, взяли ся до гашєня горючих будинків, і їм удало ся принаймній огонь зьлокалізувати. Згоріли 4 дома з побічними будинками і стогами.

З цікавости в дорогу на тамтої сьвіт вибрав ся в Будапешт якийсь Едвард Кепешді забравши перед тим дрібничку, бо лиш около 2.000 зр. чужих грошей на дорогу. Кепешді був від кількох літ діловодцем в головній трафіці Ільони Шаркезі і мав у неї повне довіре. Оногоди пополудни найдено его тіло на кладовищі з простріленою головою. Коло трупа лежав револьвер; очевидно, що то був самоубійник. Ледви дано поліції знати о самоубійстві, як і трафікантка донесла рівночасно поліції, що Кепешді спроневірив у неї 1927 зр. і десь подів ся, мабуть утік. Она недавно дала ему була 8.350 зр., щоби він за ту суму закупи в магазині всіляких родів тютюну. Він видав з тої суми лиш 6.423 зр. 50 кр., а о бракуючих грошех сказав, що зложив їх на книжочку щадничу в касі ощадности. В книжочці була дійсно записана бракуюча сума, але як опісля показало ся, книжочка була сфальшована. Оногоди в шюдне пішов він ніби на обід, а на столі в трафіці лишив лист до трафікантки, котрий зачинав ся від слїдуючих слів: „Я борю ся надармо з судьбою, мушу вмирати.“ Дальше признає ся він, що спроневірив гроші і просить, щоби перешукано его кишені, а там знайдуть причини его самоубійства. Наконєць каже, що хотів спроневірені гроші віддати і грав дятого на лотерії, але не мав щастя. Полїція тогди вислала урядника на кладовище, котрий сконстатував, що самоубійник єсть дійсно Кепешдім. В его кишені знайдено три картки лотерійні на суму звиш 105 зр. і слїдуюче письмо: „Реверсе.— Я в низу підписаний обовязую ся отсим явити ся дня 12-го жовтня 1898 р. в ночи межі 12-ою а 1-ою годиною в Парижі в тім локалі, в котрім сей реверсе буде прибитий, скоро то взагалі можливе, щоби дух явив ся. Зложу сьвідощтво о сїм, на поставлені мені питаня, словом; зроблю все в інтересі людського знаня, щоби можна довідати ся про духове жите поза гробом. Перенятий сею гадкою, обив я се на виший приказ. — Будапешт, 28 липня 1897. — Едвард Кепешді“. — До сего реверсу було ще долучене обширне письмо з поясненями, в котрім самоубійник каже що вибрав Париж дятого на посмертну гостину для себе, бо там ще ніколи не був. Він просить, щоби его реверсе прибито на чорній таблиці, щоби уставлено телефон на пробу, який вплив зробить его поява на ігду магнетичну, а наконєць обіщє дати відповідь на слїдуючі чотири питаня: Чи єсть сьвідоме духове жите поза гробом? — Чи духи з духами стоять в якісь звязи? — Чи єсть якась звязь межі духами померших а живучими людьми? — Чи вільно давати о тім основні поясненя? — В виду такої рішучої заяви самоубійника, що він верне з тамтого сьвіта, не потребувала вже поліція робити дальшого доходженя і буде чекати спокійно аж до 12-го жовтня 1897 і аж в тім часі вишле свого найсьміливішого агента до Парижа, котрий може приарештує дефравданта, скоро то буде можна.

Дрібні вісти. Через Чернівці в Царгород має переходити експресний поїзд залізничий з Берлина і Парижа. Досє їздив сей поїзд через Відень і Будапешт; а тепер обчисили, що такий поїзд з Берлина в Царгород на Краків, Львів і Чернівці може приїхати о 10 годин

скорше, як на Будапешт. Поїзд сей почне ходити від 1. мая 1898 року. — Газета буковинських старообрядців „Слово правди“, що виходила доси в Браїлі в Румунії, переносить ся в Чернівці, де її буде редагувати писатель старообрядців В. М. Карлович. — На другий місяць обходить православний митрополит Чуперкович 50-літній ювілей свого священства. Оснував ся особний комітет для обходу сего ювілею. — Дня 5. жовтня с. р. в Чернівцях в міськн городі в салі стрільничій відбудуть ся загальні збори дяківського товариства.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

улиця Пегровича ч. 2.

має на складі отсі свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток“

для чемних діточок. 32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр.

Образки з природи.

Ціна 5 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки,“ а по 2 кр. за кожду поодинокую книжочку.

Замовленя приймає й редакция „Буковини“.

Пам'ятайте на Народний Дім в Чернівцях!

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Чернівцях,

(улиця Петровича число 4)
має готові отсі

Друксортни шкільні

як найліпше виконані, й по найдешевших цінах:

Classenbuch — Wochenbuch — Gestionsprotokoll — Inspectionsbericht, — Jahresausweis — Lehrerkataster — Schulkataster — Schulversäumnisausweis — Schulnachrichten і Повідомленя шкільні.

Є також оправлені ділово протоколи та окладки до каталогів і тижневників.

Замовленя з провінції виконують ся відвотною поштою.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовського.

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

від дня 1-го мая 1897 після часу середно-європейского.

ВІДХОДЯТЬ З Чернівців						ПРИХОДЯТЬ ДО Чернівців										
до Неполоківців, Снятина, Львова, Відня						819	854	1232	404	1025	з Відня, Львова, Снятина, Неполоківців.					
до Гайбоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурдуженів						1148	351	832	—	635	з Бурдуженів, Іцкан, Гатни, Гадікфальви, Гайбокою					
до Садагури, Боаяна, Новоселці						645	430	—	—	—	з Новоселців, Боаяна, Садагури.					
з Глібоки																
до Карапчава, Сторожинця, Бергомету, Межибродів						814	535	—	—	—	до Глібоки					
Перший поїзд іде на шляху Бергомет, Межиброди від 1-до марта до 3-го вересня що вівторка і п'ятниці.																
з Гадікфальви																
до Радівців						610	1003	228	612	805	з Радівців					
з Гатни																
до Качики, Гурагумори, Вами і Кімполонгу						1010	201	—	—	—	з Кімполонгу, Вами, Гурагумори, Качики					
з Іцкан																
до Сучави						327	630	1009	216	718	з Сучави					
з Вами																
до Рус-Молдавиці						346	647	913	1132	250	до Рус-Молдавиці					
Поїзди ідуть від часу до часу. Розвідати можна на станіах Вами, Драгоша і обох Молдавицях.																
з Карапчава																
до Чудина н. С.						854	1007	615	—	—	з Чудина н. С.					
Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка, нічний кождої динни.																

□ поїзди поспішні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно європейский іде о 46 минут пізніше від черновецкого часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано і зазначає ся підчеркнем минут.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічнім закладі Андрія Андрейчича у Львові

Книгарска ціна карти, наклееної вже на полотні, вносіть 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

LINIMENT. CAPSICI COMP.
aus Richter's Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichsten, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках проти шкідливого огня за можливо найнижшою оплатою.

Дністер розпочав п'ятий рік своєї діяльності. Фонди „Дністра“ після заключень рахункових з днем 31-го грудня 1896 вносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервоий 54731 зр. 40 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 відшкодовань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На жите можна обезпечати ся через „Дністер“, після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнійші услівя і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Зголошеня о уділені агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

Котвица

Liniment. Capsici comp.

з антики Ріхтера в Празі, загально признаний знаменитий усмирюющий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх антиках. Просвіта закупає ся загально улюблений лік просто під назвою Ріхтера. Лінімент з котвицею і з анкером з осторожністю лише лінімент з анкером з охороною „Котвица“ і лише зі правдиві.

Антика Ріхтера під золотим львом у Празі.

За редакцію відповідає Осип Маковей.